

MULTIFUNCȚIONALITATEA COMPLEXELOR SPORTIVE

Tatiana CUCOȘ

*Departament Arhitectură, grupa ARH-171, Facultatea Urbanism și Arhitectură,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Orașul Chișinău, Republica Moldova*

Autorul corespondent: Tatiana CUCOȘ, tatiana.cucos@arh.utm.md

Îndrumător/coordonator științific: Alexandru-Ionuț PETRIȘOR, Școala Doctorală de Urbanism, prof. dr. dr. habil., Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București, România; Departamentul Arhitectura, prof. dr. dr. habil., Facultatea Urbanism și Arhitectură, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova; cerc. șt. gr. I, INCD URBAN-INCERC, București, România; cerc. șt. gr. I, INCD Turism, București, România

Rezumat. *Complexele sportive sunt parte integrantă a multor comunități, oferind o gamă largă de facilități, inclusiv pentru ca oamenii să participe la activități sportive și recreative, găzduindu-se o varietate de alte evenimente, cum ar fi concerte, conferințe și expoziții. În timp ce complexele sportive tradiționale au fost proiectate pentru a servi un singur sport sau activitate, complexele sportive moderne sunt proiectate din ce în ce mai mult având în vedere multifuncționalitatea, pentru a maximiza utilizarea și a satisface nevoile unei game diverse de utilizatori.*

Cuvinte cheie: *complex sportiv, facilitate sportivă, management social, system*

Introducere

Unul dintre beneficiile cheie ale complexelor sportive multifuncționale este utilizarea ridicată. Găzduind o varietate de evenimente și activități diferite, aceste facilități pot genera mai multe venituri și pot oferi mai multe oportunități oamenilor de a folosi facilitățile. Acest lucru este deosebit de important în comunitățile mai mici, unde poate exista o cerere mai mică pentru un complex sportiv cu un singur scop. Complexele sportive multifuncționale pot facilita participarea persoanelor de toate vârstele și abilitățile la activități sportive și recreative, precum și la alte evenimente. De exemplu, un complex care include o serie de facilități, cum ar fi terenuri de joc, terenuri, piscine și săli de sport poate oferi o varietate de opțiuni pentru persoane cu interese și abilități diferite și poate ajuta, de asemenea, la organizarea diferitelor tipuri de evenimente, cum ar fi concerte, expoziții și conferințe.

Analiza

Este cunoscut faptul că sportul are un rol distinctiv în integrarea socială, indiferent de vârstă, limbă, religie, cultură sau abilitate. Ea este cea mai populară activitate în societatea modernă. *În prezent, devine evident că, pentru a rezolva problemele politicii moderne de stat în domeniul culturii fizice și sportului, este vitală îmbunătățirea modelului de management în domeniul fizic existent, organizațiile de cultură și sport, pentru a asigura funcționarea stabilă a instituțiilor sportive și a amenajărilor sportive existente și în primul rând complexelor sportive. Sportul are o contribuție cheie la promovarea valorilor fundamentale în democrație, drepturi ale omului și statut de drepturi [1,2].*

După cum arată experiența, dezvoltarea infrastructurii sportive și de recreere este cea mai eficientă în cadrul complexelor sportive moderne multifuncționale. Ele oferă condiții pentru satisfacerea maximă a nevoilor cetățenilor în materie de cultură fizică și sport. În conformitate cu cerințele actualelor normative a facilităților sportive, este posibil să se identifice principalele criterii care permit ca o facilitate sportivă să poată fi clasificată drept complex sportiv multifuncțional (prezența a cel puțin 2 zone sportive, de tip închis sau deschis, în orice combinație pentru educația fizică și sport; disponibilitatea posibilității de a desfășura competiții și de a practica diverse sporturi. Ca orice alt complex social, un complex sportiv are o serie de caracteristici obligatorii, care includ: completitudine și integritate, pentru că un complex nu poate fi ceva care nu are limite clare; conectarea tuturor aspectelor activității vieții într-un sistem organizat (roducție, comunicații de

transport, sfera socială, spațiu informațional, amplasarea teritorială), întrucât orice complex acoperă un anumit spațiu social și are o configurație proprie.

Complexitatea compoziției complexului, structura acestuia, condițiile de funcționare și dezvoltare, precum și managementul acestuia, scopul și existența complexului social sunt determinate, în primul rând, de producția de produse, bunuri sau prestarea de servicii către populație. *Astăzi se pot găsi strategii de sustenabilitate, soluții arhitecturale inovative, care pot răspunde schimbărilor necesare, clădirilor în timp, în conformitate cu cerințele actuale ale proprietarilor și utilizatorilor clădirii* [3]. În condițiile moderne, orice complex sportiv multifuncțional este integrat într-o rețea complexă de relații, inclusiv economice, organizatorice și juridice, socio-pedagogice, tehnice și operaționale etc. Această împrejurare determină necesitatea unei abordări sistematice a studiului unui complex sportiv.

Ca obiect social complex și unul al organizațiilor din domeniul culturii fizice și sportului, din punctul de vedere al unei abordări sistematice, un complex sportiv multifuncțional (ca orice cultură fizică și organizație sportivă) acționează, în primul rând, ca o comunitate socială relativ autonomă, un ansamblu de oameni cu o activitate colectivă și limite clar structurate, existente pentru a realiza scopuri comune. De remarcat faptul că sectorul serviciilor sportive și de sănătate este reprezentat în prezent de organizații private, de stat (municipale) și publice. Evident, scopul final al unei organizații comerciale private este de a asigura profit. Cu toate acestea, în cea mai mare parte, complexe de cultură fizică și sportive sunt fie în proprietatea statului (municipal), fie în proprietatea organizațiilor nonprofit (federații și cluburi sportive, școli sportive). În acest caz, scopul lor este de a răspunde nevoilor și intereselor sportive ale diferitelor categorii de populație în domeniul culturii fizice și al serviciilor sportive. Activitatea complexelor sportive din segmentul de stat are ca scop asigurarea unui sistem de standarde minime de stat pentru activitatea fizică a populației, în primul rând a tinerei generații, iar segmentul public vizează dezvoltarea anumitor sporturi și este axat pe toate grupele de vârstă ale populației.

De asemenea, datorită cercetărilor, a fost demonstrat faptul că starea de bine e esențială pentru o viață normală, iar persoanelor cu dezabilități trebuie să li se ofere șanse egale în integrarea vieții cotidiene, atât la participarea activităților ca conducători, cât și integrarea la anumite evenimente ca participanți [4]. Principalul tip de activitate, coloana vertebrală a unui complex sportiv multifuncțional este producerea și furnizarea de servicii de cultură fizică, sănătate și sport, care, pe măsură ce exercițiile asimilarea și aplicarea cunoștințelor și abilităților specifice, precum și participarea la evenimente sportive ca un spectator.

Multifuncționalitatea complexelor sportive acționează ca un nod în cadrul unei lumi ce promovează sănătatea activității și apartenența civică. După criteriul interconectării cu mediul, un complex sportiv multifuncțional poate fi considerat ca un sistem deschis; după criteriul schimbării în timp – ca unul dinamic. În plus, complexe sportive moderne (în special serviciile sportive comerciale, orientate spre piață) trebuie să aibă proprietăți de sistem precum inovația, flexibilitatea și adaptabilitatea, pentru a ne oferi și posibilitatea de organizare a jocurilor sportive, spectacolelor profesionale, evenimentelor publice sportive. *Ca urmare s-a ajuns la implementarea unor noi tipologii arhitecturale, orientate spre cerințele normelor standartizate în timp. Totodată sa pus accent și pe dezvoltarea metodologiei care contribuie la realizarea diversificării și perfecționarea strategiilor* [5, 6, 7].

Dezvoltarea oricărui complex sportiv multifuncțional este influențată de diverși factori externi și interni. Este indicat să le împărțim în mai multe grupe în funcție de nivelul de impact: factori ai macromediului (mediu îndepărtat); mezo-mediul (mediu apropiat); micromediul (factori la nivelul complexului sportiv). Factorii de macromediul includ diverși factori economici, politici, sociali: nivelul inflației, veniturile gospodăriilor, nivelul cererii la nivel de industrie pentru cultură fizică și servicii de sănătate, prezența modei pentru un stil de viață sănătos, direcția politicii de stat în domeniul culturii fizice și sportului, volumul sprijinului de stat pentru industrie, nivelul de impozitare, modificările reglementării legale a industriei etc. Factorii de mezo-mediul sunt într-un mediu mai

apropiat, ceea ce permite complexului sportiv să corecteze impactul lor negativ și au efectul opus asupra lor. Acest grup de factori este conectat, în primul rând, cu consumatorii potențiali și reali, parteneri, competitori, organizații superioare. Factorii de mezo-mediul includ cererea pentru serviciile unui anumit complex, satisfacția clientului cu calitatea și disponibilitatea serviciilor sale, conștientizarea potențialilor consumatori cu privire la complex, imaginea lui externă, concurența, nivelul prețurilor pentru resurse și servicii de organizații terțe și impactul de reglementare al autorităților de stat și municipale. Al treilea grup este format din factori ai micromediului complexului sportiv asociați cu potențialul său de resurse interne. În general, ei sunt cei care determină posibilitățile de funcționare și dezvoltare stabilă a complexului sportiv. Prin modificarea indicatorilor specifici de performanță, o instituție poate influența parametrii negativi ai micromediului și, astfel, poate gestiona sustenabilitatea acestuia. În această grupă de factori se pot distinge mai multe categorii: materiale și tehnice, de producție, organizatorice și manageriale, financiare și economice, de personal, sociale, de marketing, informaționale.

Dinamica dezvoltării unui complex sportiv multifuncțional ca sistem este determinată de impactul combinat al factorilor exogeni și endogeni care au un impact atât negativ, cât și pozitiv asupra acestuia. În același timp, factorii endogeni determină potențialul organizației de dezvoltare durabilă, în timp ce factorii exogeni caracterizează condițiile de realizare a acestui potențial. Flexibilitatea în acest caz se manifestă într-o serie de indicatori - în structura internă, în personal, în rezultatele cantitative și calitative ale lucrărilor privind furnizarea de servicii sportive etc.; adaptabilitatea este văzută ca abilitatea unei culturi fizice și a unei organizații sportive de a se adapta activ la condițiile unui mediu social în schimbare, iar inovația ca o căutare și utilizare a noilor tehnologii sportive și recreative, noi mijloace tehnice pentru cursuri, abordări moderne ale managementului, etc.

Ca bază, centrele multifuncționale, îndeplinesc două funcții principale – formarea orașului și dezvoltarea mediului urban. Studiile efectuate pun accent pe sistemul de conducere și dezvoltare, cât și pe revoluționarea multifuncționalistă de tip „smart” pe care o putem implementa pentru un pas de integrare a sportului în viitor[8]. Într-un complex sportiv multifuncțional modern se desfășoară simultan mai multe tipuri de management social. În primul rând, acestea sunt procese de management administrativ (conducerea generală a complexului, managementul financiar, managementul personalului, personalul, imaginea, marketingul etc.); iar în al doilea rând, acestea sunt procesele de management profesional în domeniul sportiv (managementul cluburilor sportive, echipelor, organizațiilor sportive, managementul evenimentelor sportive).

După cum demonstrează experiența internă și străină, principalele funcții ale managementului social într-un complex sportiv modern includ: planificarea și organizarea de competiții sportive, activități de antrenament, evenimente culturale și de divertisment; gestionarea fluxurilor financiare ale complexului, inclusiv managementul financiar, planificarea financiară, analiza economică; întreținere și reparații de instalații și clădiri sportive; activități de marketing pentru studiul culturii fizice și nevoilor și intereselor sportive ale diferitelor categorii de populație; activități de creare a unei imagini pozitive a complexului (relații publice, publicitate); optimizarea structurii organizatorice a managementului complexului sportiv ca obiect sociopedagogic complex; lucrul cu personalul complexului, inclusiv selecția acestuia, plasarea personalului, pregătirea, motivarea și stimularea muncii; managementul calității serviciilor prestate de complexul sportiv în conformitate cu standardele internaționale. În general, se poate afirma că, indiferent de forma de proprietate și de forma organizatorică și juridică specifică, un complex sportiv modern trebuie considerat atât ca entitate economică, cât și ca societate în participațiune. Un obiect spațial și fizic specific în care se desfășoară direct orele practice de cultură fizică și sport, se implementează un tip special de management social care asigură funcționarea și dezvoltarea curentă a unei instalații sportive, se desfășoară activități economice care asigură asigurarea unui anumit categorii de servicii pentru consumator.

Cu toate acestea, în primul rând, orice mare facilitate sportivă, inclusiv un complex sportiv multifuncțional, este caracterizată ca o organizație socială specială, o echipă de angajați care

desfășoară anumite activități sociale și pedagogice pentru dezvoltarea sportului de elită și educația fizică a cetățenilor care oferă sport și divertisment. Pentru crearea unei sinteze mai amănunțite, e nevoie de compararea a unuia și aceluiași proces implementat în mai multe locații situaționale, asemănătoare cu cea existentă studiată la moment. Depistând procentul de eficiență, în dependență de anumite implementări, putem crea o structură standardizată pentru încadrare, atât a impactului științific în elaborarea structuri arhitecturale, utilizarea materialelor performante, cât și integrarea a noi cerințe chiar și pentru conducere și predare.

Concluzii

În timp ce multifuncționalitatea poate oferi o serie de beneficii, este important ca operatorii și designerii complexului sportiv să ia în considerare cu atenție nevoile utilizatorilor lor și tipurile de activități și evenimente pe care complexul le va găzdui. Aceasta poate implica lucrul cu arhitecți, ingineri, antreprenori și alți profesioniști pentru a proiecta și construi complexul, precum și coordonarea cu guvernele locale și alte părți interesate pentru a se asigura că proiectul îndeplinește toate reglementările și cerințele necesare. În general, multifuncționalitatea este un aspect important al designului și funcționării complexelor sportive moderne, deoarece ajută la asigurarea faptului că aceste facilități sunt utilizate la întregul lor potențial și sunt capabile să răspundă nevoilor unei game diverse de utilizatori. Oferind o serie de facilități și servicii care pot fi utilizate pentru o varietate de activități și evenimente diferite, complexele sportive pot juca un rol vital în sprijinirea sănătății și bunăstării comunităților lor.

Bibliografie:

1. Argent N., Smailes P. Griffin T. (2007), *The Amenity Complex: Towards a Framework for Analysing and Predicting the Emergence of a Multifunctional Countryside in Australia*, *Geographical Research*, **45(3)**:217-232
2. Andersen M. (2012), *Experiencing space for sports in theory*, MA4-ARK40, Department of AD:MT Aalborg University, May 2012.
3. Hudec M., Rollova L. (2016), *Adaptability in the Architecture of Sport Facilities*, Faculty of Architecture, Slovak University of Technology, Námestie slobody 19, 812 45 Bratislava, Slovakia.
4. Bondoc A. L. (2016), *Studiul Privind Asigurarea stării de bine a persoanelor cu dizabilități. Normalitate versus Dizabilitate*, Articol-Cerc Științific Studentesc mai 2016.
5. Kim E. H. Y. (2017), *Stadium City: A Modern Reimagination of the Sports complex*, Carleton University Ottawa, Ontario.
6. Digori D. (2015) *Complex sportiv din com. Ciorescu, mun. Chișinău*, [Conferința tehnico-științifică a colaboratorilor, doctoranzilor și studenților \(2010-2017\)](#)
7. Fiodorov, Natalia, and Eugeniu Braguța. "The role of citizens in the activity of land planning and urbanism." *Journal of Social Sciences* 1.4 (2021): 140-144.
8. Lador I. I. (2011), *Concepte teoretice și aplicative în sustenabilitatea Centrului de Cercetări pentru Sănătate și Performanță prin Sport, din structura Societății Științei, Excelenței Umane și Sportului Universitar din România*, *Palestrica Mileniului III – Civilizație și Sport* 12(4): 394–397.
9. Zhdanova I.V., Kayasova D. S., Kuznetsova A. A., Kalinkina N. A. (2020), *Basics of architectural typology of modern fitness centers*, IOP Conf.Series: Materials Science and Engineering 775: 1-6.